

Bearmarktrally of nieuwe bullmarkt?

In dit artikel zullen we aan de hand van een tijdsframe-analyse voor de AEX-index trachten te bepalen waar de index zich momenteel bevindt en welk koersverloop we kunnen verwachten gedurende de komende maanden. Zijn we begonnen aan een nieuwe bullmarkt of is dit 'slechts' een bearmarktrally? We zullen achtereenvolgens de maand-, week-, dagen intradaggrafiek analyseren om zo een antwoord te formuleren op bovenstaande vraag.

tekst: Richard Abma

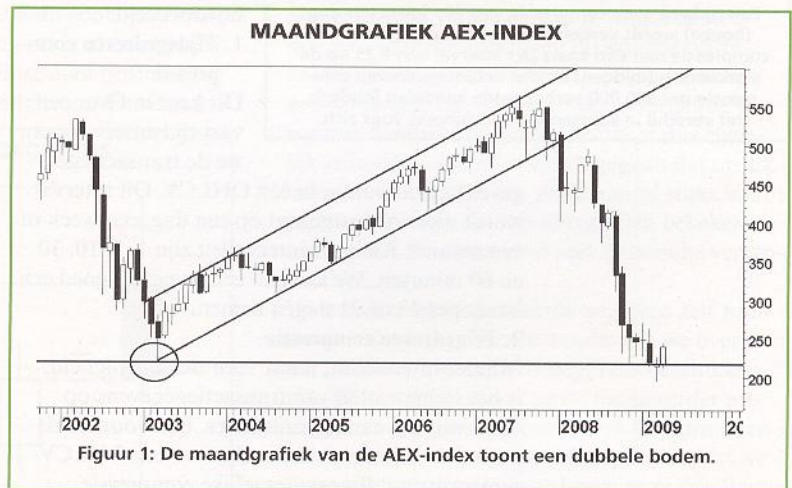
De maandgrafiek van de AEX-index (figuur 1) toont een significante daling na de bereikte hoogtepunten in 2007. Vanaf het hoogste punt op 563 zijn we intussen terug gevallen naar een dieptepunt van 194 punten; een daling van zo'n 66%. De AEX-index heeft inmiddels steun kunnen vinden rond het 200-puntenniveau. Charttechnisch is dit goed te verklaren vanuit de gevormde bodem in 2003 en vanuit de gevormde top in 1994 (niet getoond). De maandgrafiek toont ons verder niet duidelijk dat er een herstel is ingezet. We kunnen vanuit deze grafiek hooguit zeggen dat de markt zich aan het stabiliseren is. We noteren immers de laatste acht maanden rond het 250-puntenniveau. Van een rally, zij het bear of bull, is in de maandgrafiek dan ook vooralsnog geen sprake. Aangezien er geen sprake is van een rally in de langetermijnmaandgrafiek, zullen we inzoomen naar de weekgrafiek om te analyseren of er voor de langere termijn van een aankomende rally sprake kan zijn.

Weekgrafiek AEX-index

De weekgrafiek van de AEX-index toont de dubbele bodemvorming die al eerder naar voren kwam in de maandgrafiek. De koersstabilisatie van de afgelopen maanden rond het 250-puntenniveau komt goed naar voren in deze grafiek. Er ontstaat een licht dalende tradingrange tussen grofweg 215 en 265 punten. Het 265-puntenniveau is daarbij recentelijk getest en we lijken weer terug te bewegen naar de onderkant van de range. Ook in de weekgrafiek is er geen sprake van een bear-

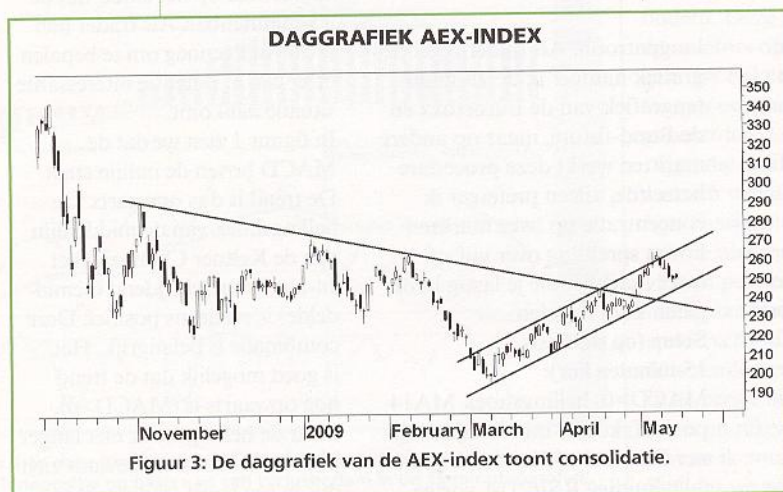
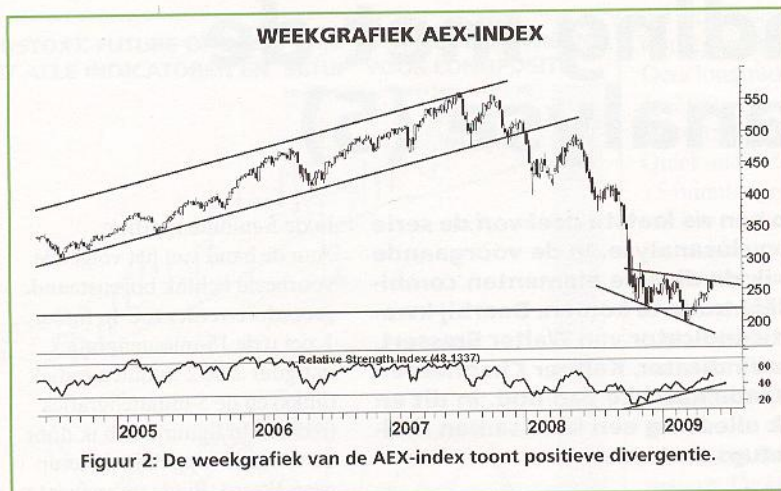
bullmarktrally. We kunnen hoogstens spreken van een terugkeer in de tradingrange waarbinnen we de laatste maanden voortbewegen. Een uitbraak boven de vorige toppen in de grafiek (rond 265) is noodzakelijk voor een positiever beeld van de AEX-index. Verdere analyse van de weekgrafiek toont een positieve divergentie tussen de AEX-index en de zogenaamde Relatieve Sterkte Index (RSI). De RSI is ontwikkeld door Welles Wilder

en is geïntroduceerd in zijn boek 'New Concepts in Technical Trading Systems', dat in 1978 is uitgegeven. De RSI vergelijkt de grootte van de opwaartse en neerwaartse koersuitslagen van een index en ontsluit deze in een relatief getal dat tussen 0 en 100 beweegt. In de berekeningen wordt een tijdperiode aangehouden waar we de bewegingen over meten, in dit artikel hanteren we veertien weken.

Waar de AEX-index aanvankelijk een bodem plaatste in november 2008 en vervolgens een diepere bodem in maart 2009, bewoog de 14-weeks RSI vanaf de bodem in november 2008 rustig aan omhoog, zie hiervoor figuur 2. Oftewel de kracht van de daling die volgde op de bodem geplaatst in november 2008, nam af in relatieve sterkte waardoor de RSI positief divergeerde ten opzichte van de AEX-index. De positieve divergentie is een eerste teken van marktstabilisatie in de weekgrafiek. De RSI kan verder geanalyseerd worden aan de hand van de overbought- en oversoldniveaus. In het algemeen stelt Wilder dat een RSI boven de 70 een overboughtconditie aangeeft, terwijl een RSI onder de 30 een oversoldconditie aangeeft. In een bullische trend daalt de RSI niet onder de 40 en stijgt deze vaak door richting 80. Het bereiken

In de rubriek Charting worden allerlei onderwerpen uit de charttechnische of visuele analyse bij de kop gepakt. **DRS. R.C.N. ABMA (CMT)** is senior technisch analist bij Theodoos werkzaam bij Oolders, Heijning & Voogelaar als vermogensbeheerder. Hij schreef dit artikel op persoonlijke titel (www.richardabma.nl).

van dit 40-niveau vond in de bullmarkt van 2003 tot 2007 enkele malen plaats, zoals te zien is in figuur 2. In een negatieve trend geldt juist dat de RSI kan dalen richting 20 en qua herstel vaak niet verdergaat dan 60. Het huidige beartraject volgt deze theorie goed op. Na het bereiken van de RSI van het 20-puntenniveau is het herstel ingezet richting niveau 60. Pas wanneer de RSI uitbreekt boven het 70-puntenniveau gloort er licht aan de horizon voor de AEX-index. Zoals

het er nu naar uitziet komt dit grofweg overeen met een uitbraak van de AEX-index boven de tradingrange. Dit is echter niet de verwachting en het lijkt daardoor meer aannemelijk dat de AEX-index vanuit de weekgrafiek eerst nog richting de onderkant van het dalende trading kanaal gaat.

Daggrafiek AEX-index

De daggrafiek van de AEX-index toont een zijwaarts beeld. Na het plaatsen van een diepere bodem zijn de koersen opgelopen tot aan de vorige top van januari. Een uitbraak boven deze top is voorsnog uitgebleven. Een opwaarts kortetermijntrendkanaal is verder waarneembaar in figuur 3. Ook zien we begin mei een uitbraak boven de dalende toppen in de daggrafiek van de AEX-index. Deze uitbraak zorgt op dit moment voor enige steun. Per saldo zijn er enkele duidelijke steun- en weerstandsniveaus waarneembaar. Als weerstand zien we de vorige toppen rond 265, terwijl de steunniveaus momenteel rond 240 en vervolgens 200 liggen.

Intradaggrafiek AEX-index

De intradaggrafiek toont ons het beleggings-sentiment van de afgelopen vijftig dagen. Hier is duidelijk waarneembaar waar het recente enthousiasme vanuit de media vandaan komt. Sinds de neergezette dieptepunten van de AEX-index zijn de koersen namelijk met 35% hersteld. Dit herstel houdt intussen al bijna twee maanden aan en ontwikkelt zich binnen een parallel stijgend trendkanaal (zie figuur 4). Op intradagbasis zijn we charttechnisch terugbeland nabij de onderkant van het trendkanaal. Charttechnisch zien we verder een patroon van hogere bodems gecombineerd met hogere toppen. Voor de korte termijn betekent dit een toenemend vertrouwen bij de kopers.

Conclusie

In dit artikel hebben we achtereenvolgens de maand-, week-, dag en intradaggrafiek charttechnisch geanalyseerd om zo te bepalen of er sprake is van een bearmarkt rally of de start van een nieuwe bullmarkt. Vanuit de maand- en weekgrafiek komt duidelijk naar voren dat er van een enige vorm van rally eigenlijk in zijn geheel nog geen sprake is. De bearmarkt is vanuit dit perspectief dan ook nog volledig in stand. Vanuit de daggrafiek kunnen we opmaken dat de AEX-index rond de huidige stand stabiliseert. Voorzichtige positieve patronen ontwikkelen zich daarbij, dit zijn met name de positieve divergentie in de RSI en de ontwikkeling van opwaartse trendkanalen. Dit wordt verder bevestigd in de intradaggrafiek. Ondanks dat de AEX-index relatief ongeveer 35% is hersteld van de dieptepunten in maart, kunnen we nog niet spreken van een rally naar een nieuwe bullmarkt. We kunnen hoogstens spreken van de aanvang van een bearmarkt rally welke nog enige tijd kan aanhouden.